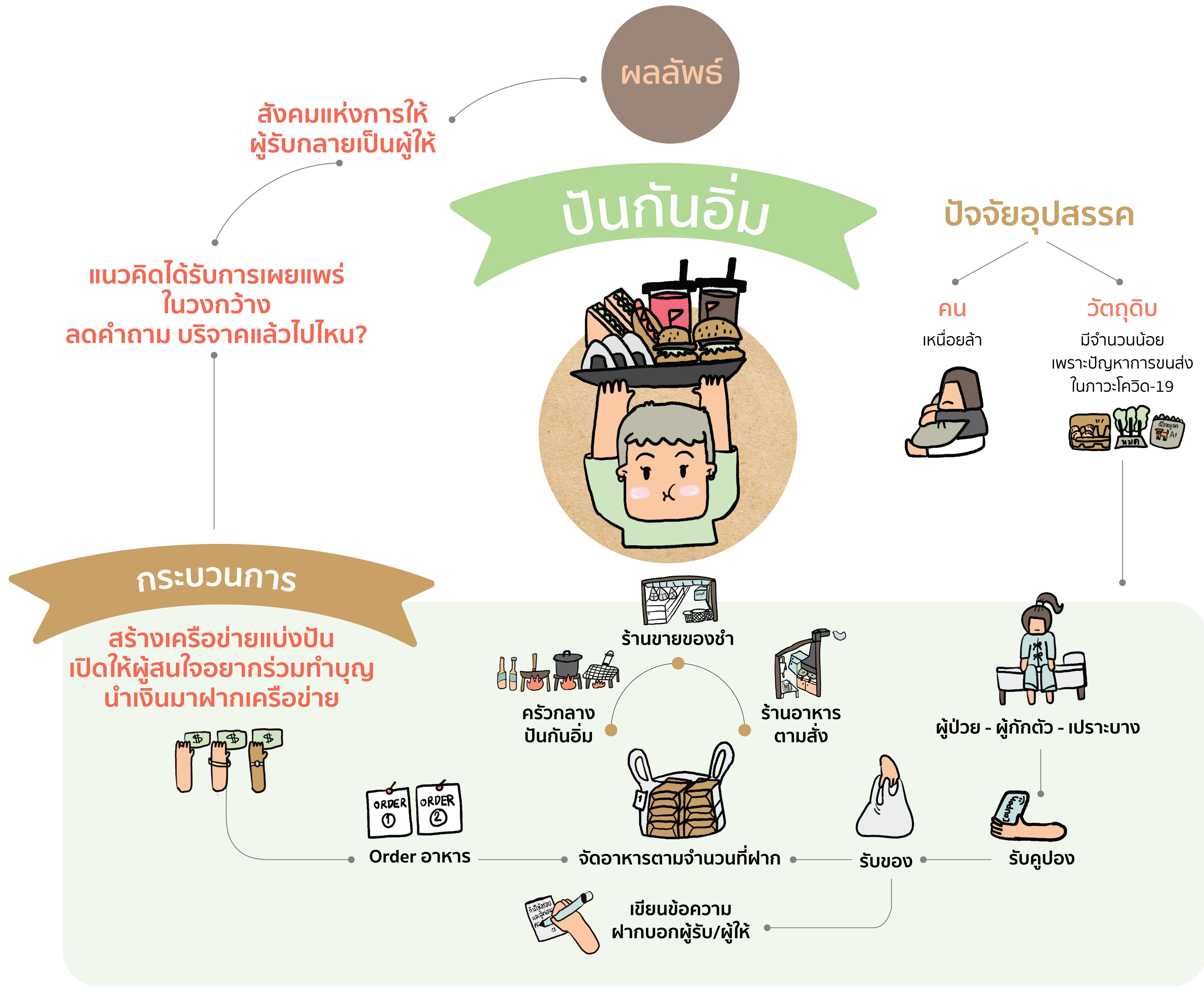

โครงการฉลาดทำบุญ “ปันกันอิ่ม”

คุณพระทิพย์ ผนวกหวานไฟ

“กายอิ่ม นอนอุ่น แล้วก็ได้กลับมาดูเรื่องจิตใจของตัวเอง”

ที่มาของ “ปันกันอิ่ม”

โครงการฉลาดทำบุญประยุกต์เรื่องการทำบุญผ่าน 3 เรื่อง คือ อาสาสมัคร ปันกันอิ่ม และเรื่องจิตใจ คือปลูกสติออนไลน์ สำหรับส่วนงาน “ปันกันอิ่ม” เป็นส่วนหนึ่งของงานโครงการใหญ่ก็คือฉลาดทำบุญ

“ปันกันอิ่ม” ดำเนินมาเข้าสู่ปีที่ 3 แนวคิดเรื่องในพุทธศาสนา คือ เรื่องการทำบุญทำทานเป็นการสละออก ไม่ต้องคาดหวังว่าจะได้รับไหม หรือคนจะเห็นไหม เป็นไปเพื่อการลดละความตระหนี่ถี่เหนียวในตัวคน โดยโครงการปันกันอิ่ม เป็นช่องทางหนึ่งที่เปิดโอกาสให้ทุกคนได้ “แบ่งปัน” ตามกำลัง ด้วยการร่วมมือกับร้านขายอาหาร และเครื่องดื่ม เพื่อสนับสนุนอาหารให้รับประทานฟรี โดยผู้ที่สนใจสามารถเป็นผู้ให้ สนับสนุนทุนเป็นค่าอาหารให้กับร้านอาหารที่ร่วมโครงการได้ และทุกคนสามารถมารับอาหารและเครื่องดื่มโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายและไม่มีเงื่อนไข ซึ่งอาจจะเป็นคนยากจน คนด้อยโอกาสหรือผู้มีรายได้น้อย ปัจจุบันมีร้านค้าที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมด 45 ร้าน 2 ศูนย์อาหาร ในพื้นที่ 15 ชุมชนที่ร่วมในเครือข่าย “ปันกันอิ่ม”

กระบวนการ

สร้างเครือข่ายปันกันอิ่ม ผู้ที่สนใจอยากร่วมทำบุญสามารถนำเงินไปฝากร้านที่เป็นเครือข่ายเราได้ หรือโอนไปที่มูลนิธิเครือข่ายพุทธิกา ซึ่งราคาต่อหนึ่งอ้อมก็ขึ้นอยู่กับแต่ละร้านว่าจะขายเท่าไร อาจจะ 40-50 บาทต่อหนึ่งอ้อมหนึ่งอ้อม หรือถ้าไปเจอที่ร้านก็สามารถที่จะฝากเงินร่วมได้ที่ร้านโดยตรงเลยก็ได้ ในส่วนร้านค้าหากสนใจร่วมเป็นสะพานบุญก็สามารถสมัครเข้ามาร่วมได้ โดยวิธีการแบ่งปันในมุมมองของผู้ให้และผู้รับคือ

“ผู้ให้” สามารถจ่ายเงินค่าอาหาร/เครื่องดื่ม ตามจำนวนที่ต้องการฝากไว้กับที่ร้าน เจ้าของร้านจะบันทึกรวบรวมจำนวนอาหารฝาก แจ้งไว้ที่ป้ายปันกันอิ่ม และวางคูปองไว้ในกล่องเท่ากับจำนวนรับฝาก และสามารถเขียนข้อความหรือความรู้สึกดีๆ ในกระดาษโพสต์อิทติดไว้ที่กระดานขอบคุณเพื่อสื่อสารถึงผู้รับได้

“ผู้รับ” สามารถรับอาหาร/เครื่องดื่ม โดยดูจากตัวเลขแสดงจำนวนอาหารฝากไว้บนป้าย และหยิบคูปองปันกันอิ่ม แลกกับอาหารที่ต้องการกับร้านค้า และสามารถเขียนข้อความหรือความรู้สึกดีๆ เช่น ขอขอบคุณ คำอวยพร หรือสิ่งที่ตั้งมั่นว่าจะทำเพื่อเป็นการตอบแทนลงในกระดาษโพสต์อิทแล้วติดไว้ที่กระดานขอบคุณ

โดยเป้าหมายระยะยาวของโครงการยังคาดหวังว่า จะมีร้านอาหารแบ่งปันลักษณะนี้เพิ่มจำนวนขึ้น กระจายตัวไปทั่วกรุงเทพฯ และจังหวัดต่างๆ เป็นช่องทางให้คนได้ทำบุญ เป็นโอกาสให้เกิดการแบ่งปัน จากคนมีไปยังคนไม่มี หรือมีน้อย และเป็นตัวอย่างรูปธรรมของสวัสดิการภาคประชาชนที่เริ่มต้นจากเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน โดยใช้ยุทธศาสตร์การสื่อสารกับสังคมผ่านช่องทางออนไลน์และออฟไลน์ที่เข้าถึงได้ง่าย

ครัวกลาง “ปันกันอิ่ม” ในช่วงที่สถานการณ์โควิด-19 ระบาดอีกหนึ่งงานที่เราทำคือชุมชนครัวกลาง “ปันกันอิ่ม” เราทำทั้ง 15 ชุมชนที่อยู่ในเครือข่ายปันกันอิ่ม เป็นความร่วมมือจากคนในชุมชนมาช่วยกันทำครัวและจำหน่ายอาหารราคาถูกให้คนในชุมชน ให้ฟรีสำหรับผู้ป่วย ผู้กักตัว และกลุ่มเปราะบางต่างๆ ซึ่งเราทำภายใต้แนวคิดลดการเคลื่อนย้ายคนออกนอกชุมชน และไม่ให้คนเข้ามาในชุมชนเพื่อลดความเสี่ยงการแพร่เชื้อ อาหารที่เราขายราคาไม่เกิน 20 บาท เพื่อช่วยลดค่าใช้จ่ายในช่วงนี้ ในแต่ละชุมชนจะมีร้านขายของชำ ร้านอาหารตามสั่ง ร้านขายผักสด ร้านข้าวแกงเข้ามาร่วม โดยจะกำหนดว่าแต่ละสัปดาห์จะทำกี่วัน ส่วนใหญ่จะทำวันเสาร์และวันอาทิตย์ เพื่อลดผลกระทบกับร้านค้าในชุมชน เพราะถ้าทำทุกวันร้านที่อยู่ในชุมชนก็จะไม่ได้ขายของ

ส่วนของการสนับสนุนเงินทุนและวัตถุดิบแบ่งเป็น 2 ส่วน ถ้าเป็นร้านค้าเดี่ยวๆ สนับสนุนเงินช่วงภาวะวิกฤติโควิดร้านละ 2,000 บาท ถ้าเป็นชุมชนเรามีเงินตั้งต้นให้ 5,000 บาท พร้อมทั้งประสานขอรับบริจาควัตถุดิบจากภาคสังคมมาช่วย ซึ่งเงินส่วนนี้เราได้รับการสนับสนุนจากการกระบวนการครัวกลางจาก สสส. ซึ่งเป็นโครงการที่เราทำงานร่วมกับ สสส. และภาคี ส่วนวัตถุดิบในการทำอาหารใช้เงินจากผู้บริจาคผ่านมูลนิธิฯ หรือคนที่บริจาคมาโดยตรงด้วย

ก่อนจะเป็นครัวกลาง เราจะถามชุมชนก่อนว่ามีความพร้อมที่จะทำหรือไม่ โดยเราให้ทุนตั้งต้น ภายใต้เงื่อนไขคือขายอาหารราคาถูก และแจกฟรีให้ผู้ป่วย ผู้กักตัวและผู้เปราะบาง รวมถึงต้องทำต่อเนื่อง ซึ่งเขาต้องจัดการบริหารเงินและวัตถุดิบให้เพียงพอด้วยตัวเอง เราได้เห็นความร่วมมือของชุมชน การพูดคุย ถกเถียง หาข้อสรุป จะทำให้ชุมชนเกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน มีความสัมพันธ์ที่ดี มีความสุข และได้เรียนรู้การแก้ปัญหาการระหว่างการทำงานร่วมกัน ซึ่งในแต่ละชุมชนที่เราไปทำงานด้วยส่วนใหญ่มีกรรมการทำงานอยู่แล้ว เคยทำโปรเจกต์เป็นกลุ่มออมทรัพย์กันมาก่อนอยู่แล้ว โดยภาพรวมของครัวกลางชุมชน การดำเนินราบรื่น ยังมีการทำอาหารอย่างต่อเนื่องและเน้นไปที่การทำอาหารให้กับผู้ป่วยที่ทำการ Home Isolation ในชุมชน เราให้แนวคิดกับชุมชนว่าการดูแลซึ่งกันและกันนั้นเป็นลักษณะนี้เป็นการลดการแพร่เชื้อได้ดีที่สุด

พลีชีพที่น่าภูมิใจ

สร้างสังคมแห่งการให้ มีเรื่องราวประทับใจคือลุง ปรป. ที่จะมีมารับอาหารปันกันอิ่มช่วงที่เงินเดือนยังไม่ออก แต่เมื่อได้เงินเดือน จะแบ่งเงินมาสมทบเพื่อให้คนอื่นได้อิ่มต่อ อีกเรื่องคือคุณลุงเก็บขยะ เมื่อขายขยะได้ก็อยากทำบุญกับ “ปันกันอิ่ม” ก็นำเงินมาฝากไว้แบ่งปันให้กับผู้อื่น

แนวคิดปันกันอิ่มเริ่มเป็นที่รู้จัก ตูंपันสุขก็ดี ปันกันอิ่มก็ดี ไม่ใช่คำที่แปลกใหม่สำหรับสังคมอีกต่อไป เกิดการรับรู้ในวงกว้างมากขึ้น อย่างน้อยถ้าเป็นผู้เดือดร้อนเขารู้แล้วว่า ถ้าเป็นพวก “อ้อม” แสดงว่าเขาสามารถไปรับได้ ขณะเดียวกันก็เฝ้าดูตั้งคำถามจากสังคมว่าบริจาคแล้วไปไหน ถึงคนที่เดือดร้อนจริงหรือเปล่า เรียกว่ามันเป็นภาระของความเข้าใจและแนวคิดเรื่องนี้ไปด้วยกันได้

แคมเปญรณรงค์ในช่วงโควิด “ปันกันอิ่มสู้วิกฤติ” และจัดเวทีเสวนาเรื่อง “ปันกันอิ่ม: จากวิกฤติสู่โอกาสเกื้อกูลสังคม” เผยแพร่แนวคิดเรื่องปันกันอิ่มให้เกิดการรับรู้ในสังคม เพื่อให้เกิดร้านค้าปันกันอิ่ม กระจายไปในวงกว้าง ให้ร้านค้าที่อยากทำรู้แนวทางเห็นรูปธรรมในการแบ่งปันอาหาร รวมถึงเชิญชวนร้านค้าใหม่เข้าร่วม และเชิญชวนให้คนมาฝากค่าอาหาร/เครื่องดื่มตามร้านต่างๆ ที่อยู่ในโครงการ เพื่อช่วยลดหรือบรรเทาความยากลำบากที่เกิดขึ้นในช่วงที่โควิดกำลังระบาด

ปัญหา/อุปสรรค

ความเหนื่อยล้า หลายชุมชนเริ่มเหนื่อยแต่ยังทำโครงการอยู่เพราะมีความเข้าใจว่าถ้าไม่ช่วยเหลือชุมชนก็จะยิ่งเกิดวิกฤติหนัก

วัตถุประสงค์ในการทำอาหารน้อยลง ที่ผ่านมาเราให้วัตถุประสงค์กับชุมชนเป็นประจำ ซึ่งในอนาคตอาจจะเกิดปัญหาการไม่มีวัตถุประสงค์ในการทำอาหาร เราก็ช่วยแก้ปัญหาด้วยการเชื่อมแต่ละชุมชนที่เป็นเครือข่ายให้แบ่งปันวัตถุประสงค์ที่มีให้กันและกัน แต่หากชุมชนใดไม่สะดวกที่จะไปรับหรือส่งต่อ ทีมงานของมูลนิธิเครือข่ายพุทธิกาจะเป็นคนกลางในการช่วยกระจายไปในแต่ละพื้นที่ ซึ่งขณะนี้มูลนิธิฯ เริ่มไปทำงานในส่วนของ การป้องกันโรค ด้วยการชวนชุมชนทำคลังยาชุมชน เป็นด่านแรกก่อนที่จะเข้าระบบ โดยกล่องยาพื้นฐานไว้ในแต่ละชุมชน รวมถึงตรวจเชิงรุกกับกลุ่มเสี่ยง ผู้สูงอายุ มีโรคประจำตัว 8 โรค และผู้ป่วยติดเตียงเพื่อป้องกันโรคได้ทัน

ปันกันอิม นำไปสู่สุขภาวะทางปัญญา

โครงการที่เราทำครบถ้วนในแง่กาย สังคม จิตใจและจิตวิญญาณ ถ้าในแง่ของทางกาย เราทำให้คนอิม เมื่อเขาอิมแล้วก็มีแรงทำเพื่อผู้อื่น เกิดเป็นสังคมที่น่าอยู่ เห็นภาพรวมว่าคนในสังคมไม่ทิ้งกัน ถ้าเป้าหมายของเรามองว่าต้องไม่มีคนอดอยาก คนต้องได้กิน ต้องอิม มันตอบโจทย์ทิศทางของ สสส. ในขณะเดียวกันเราไม่ได้ทำแค่ปัจเจก เราทำเชื่อมไปในชุมชน จากร้านค้าทั่วไปขยายไปสู่ชุมชน ซึ่งเราหวังว่ามันจะกระจายไปทั่วประเทศ

ส่วนในเรื่องจิตใจทำงานอยู่ 3 ส่วนด้วยกันคือ ผู้ให้ก็คือคนทั่วไป การที่เขาให้แสดงว่าเขาต้องสละบางอย่าง ถือว่าผู้ให้ได้ทำงานกับตัวเอง ตัวชีวิตคือถ้าไม่มีคนหวีโซ่ สังคมและชุมชนก็อึดถึกกัน มีการช่วยเหลือกันแสดงว่ามีผู้ให้มาก และการที่จะให้ได้ใจต้องดี พร้อมแบ่งปัน และพร้อมจะสละออก มันก็คือความสุขที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ ขณะเดียวกันคนที่กินอิมก็มีความสุขไม่ต้องคิดเรื่องความยากลำบากในการหาอาหาร ชุมชนก็เกิดความเกื้อกูลกัน ซึ่งเป็นปัจจัยที่เอื้อให้เกิดความสุข และสิ่งสำคัญเมื่อท้องอิมก็ทำให้มีเวลาคิดเพื่อผู้อื่น มีเวลาพัฒนาจิตใจ มันนำไปสู่สุขภาวะทางปัญญา สู่อารมณ์เข้าถึงความจริงแท้ของสัจธรรม ซึ่งเราคาดหวังให้เกิดการแบ่งปันเกิดขึ้นทั่วประเทศ เพราะเมื่อ “กายอิม นอนอุ่น แล้วก็ได้กลับมาดูเรื่องจิตเรื่องใจของตนเอง” ได้